

Beslissing

inzake de klacht van de heer [klager] over het handelen van de MIVD

Bevindingen van de afdeling klachtbehandeling van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) inzake de klacht van de heer [klager] (hierna: klager) over het handelen van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD).

De klacht

De afdeling klachtbehandeling van de CTIVD (hierna: de afdeling klachtbehandeling) heeft op 28 april 2021 een klacht ontvangen van klager. De klacht van klager gaat over het (vermeend) handelen van de MIVD jegens hem. Tezamen met klager is de afdeling klachtbehandeling tot de volgende klachtformulering gekomen:

Klager heeft het vermoeden dat zijn werkgever, de MIVD, bijzondere bevoegdheden jegens hem heeft ingezet. Volgens klager zou de MIVD dit hebben gedaan vanwege een conflict in de sfeer van zijn persoonlijke situatie, dat haar oorzaak vindt in dienaangaande en buitensporige onheuse bejegening van klager.

De afdeling klachtbehandeling vindt dat niet van klager kan worden gevergd eerst bij de minister van Defensie te klagen, vanwege het hoog opgelopen conflict, getuige de procedures die daarover zijn/worden gevoerd.

Naast de klacht is voor klager ook van belang dat hij een aantal keer een verzoek heeft gedaan tot inzage van zijn personeelsdossiers. Hij klaagt erover dat hij geen stukken heeft ontvangen, noch enige (afwijzende) reactie. Klager zou de gevraagde gegevens op korte termijn alsnog willen ontvangen.

Het door klager gestelde handelen van de MIVD

Klager stelt in zijn klacht, zakelijk weergegeven, het volgende. In augustus 2012 is klager fysiek beperkt geraakt, waardoor hij in zijn woon-werkverkeer niet meer kan reizen met het openbaar vervoer of een eigen auto om zijn standplaats in [plaats] te bereiken. Hierna zijn door de werkgever van klager, de MIVD, aanpassingen gedaan waardoor hij zijn functie alsnog volledig kon bekleden. Sinds maart 2016 is klager echter, in verband met zijn verminderde mobiliteit, niet meer in staat geweest werkzaamheden te verrichten op zijn standplaats. Klager geeft aan dat vanaf het moment dat hij gehandicapt raakte en zich kritisch uitliet over de handelwijze door Defensie, er gaandeweg een escalerend conflict is ontstaan over de vervoersfaciliteit (woon-werkverkeer), die vervolgens leidde tot gerechtelijke procedures die zijn dan wel worden gevoerd. Klager geeft aan dat er vertrouwelijke informatie over hem bekend was bij onder meer de

bedrijfsarts. Dit terwijl klager deze informatie, die bestond uit telefoon- en e-mailverkeer, enkel had gedeeld met derden die niet werkzaam zijn bij of gerelateerd zijn aan het ministerie van Defensie. Hierdoor bestaat bij klager het vermoeden dat de MIVD (onrechtmatig) bijzondere bevoegdheden jegens hem heeft ingezet, waaronder het (zonder zijn toestemming) binnentreden van zijn woning. De samenloop van zijn werkzaamheden bij Defensie/de MIVD met de onheuse bejegening jegens hem heeft bij klager geleid tot een zogenoemd *moral injury*. Verder geeft klager aan meermaals een verzoek tot inzage in zijn personeelsdossier(s) te hebben gedaan. Hierop heeft klager naar eigen zeggen geen reactie op ontvangen. Klager wil deze alsnog graag ontvangen.

Onderzoek

De afdeling klachtbehandeling heeft gesprekken gevoerd met klager en er zijn schriftelijk vragen gesteld aan de MIVD. De afdeling klachtbehandeling heeft voorts onderzoek gedaan in de systemen van de MIVD. De afdeling klachtbehandeling heeft rechtstreeks en zelfstandig toegang tot deze systemen.

Bevindingen

De afdeling klachtbehandeling baseert haar bevindingen op (1) het klaagschrift en bijlagen, (2) de gesprekken die zij heeft gevoerd en de beantwoording van vragen en (3) het onderzoek in de systemen van de MIVD.

Bevindingen ten aanzien van de vermeende inzet van bijzondere bevoegdheden door de MIVD

De afdeling klachtbehandeling merkt in de eerste plaats op dat het haar op basis van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (Wiv) 2017 niet is toegestaan enige uitspraak te doen over de vraag of de MIVD de vermeende gedragingen al dan niet heeft uitgevoerd.¹ In de onderhavige klacht kan de afdeling klachtbehandeling om dezelfde reden niet bevestigen of ontkennen dat de MIVD bijzondere bevoegdheden jegens klager heeft ingezet. De afdeling klachtbehandeling kan hierdoor in haar (openbare) bevindingen en beoordeling van de klacht slechts in algemene zin ingaan op hetgeen klager stelt.

In het onderzoek dat de afdeling klachtbehandeling heeft uitgevoerd, heeft zij geen aanwijzingen gevonden die duiden op onrechtmatig dan wel onbehoorlijk handelen door de MIVD jegens klager.

Bevindingen ten aanzien van de verzoeken tot inzage in het personeelsdossier

Klager heeft bijna zes maanden op een reactie moeten wachten op diens personeelsdossier. Klager heeft de MIVD (in ieder geval) bij brief van 15 januari 2019 om zijn personeelsdossier verzocht. Op 8 juli 2019 ontving hij hierop een reactie van de MIVD, waarin de MIVD eerst excuses aanbiedt voor de trage reactieperiode en aangeeft dat het dossier via de 'selfservice portal' toegankelijk is. Daarnaast is het dossier destijds voor klager ook in 'hard copy' beschikbaar gemaakt. Dit kon op een door klager aangegeven datum worden bezorgd door een koerier. Hiervoor kon klager contact opnemen met het hoofd van P&O Advies. Volgens de MIVD heeft

¹ Artikel 134 Wiv 2017.

klager hier echter niet op gereageerd. Klager en, namens hem, zijn echtgenote hebben onder andere in e-mails van 21 juli 2019, 22 april 2020 en een brief van 14 mei 2020 verzocht om de gevraagde personeelsinformatie in kopie te verstrekken.

Naar aanleiding van schriftelijke vragen van de afdeling klachtbehandeling aan de MIVD, heeft de MIVD op 7 september 2021 alsnog het personeelsdossier schriftelijk aan klager toegestuurd. Daarbij is het dossier aangevuld met de stukken uit de periode sinds 2019 tot heden. Volgens klager is het toegestuurde dossier echter incompleet. De MIVD geeft desgevraagd aan dat het lastig is te beoordelen of het dossier wel of niet compleet is, omdat de dienst geen zelfstandige toegang tot het dossier heeft. Reden hiervoor is dat de afdeling P&O geen onderdeel is van de MIVD. Bovendien is voor de dienst ook niet duidelijk *welke* documenten volgens klager ontbreken.

Toetsingskader

Bij de beoordeling van onderhavige klacht zal de afdeling klachtbehandeling haar bevindingen toetsen aan de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 (Wiv 2017) en de behoorlijkheidswijzer² die de Nationale ombudsman heeft opgesteld. De Nationale ombudsman heeft in de behoorlijkheidswijzer een aantal behoorlijkheidsnormen opgesteld die overheden helpt goed om te gaan met burgers en hun belangen. De afdeling klachtbehandeling toetst in de onderhavige klacht het handelen van de MIVD jegens klager aan de behoorlijkheidsnorm van voortvarendheid en de behoorlijkheidsnorm van goede informatieverstrekking. Bij de behoorlijkheidsnorm van voortvarendheid is het van belang dat zo snel en slagvaardig mogelijk wordt gehandeld. In de praktijk betekent dit dat binnen de gestelde termijnen wordt gehandeld. Indien besluitvoering langer duurt, moet de betrokkene hier tijdig over worden geïnformeerd. De behoorlijkheidsnorm van goede informatieverstrekking vereist onder meer dat alle, voor de belangen van de betrokkene relevante, informatie gevraagd en ongevraagd aan de betrokkene wordt verstrekt. Deze informatie moet zo volledig mogelijk zijn.

Beoordeling van de klacht

Op grond van artikel 124, eerste lid, Wiv 2017 beoordeelt de afdeling klachtbehandeling of door de MIVD behoorlijk is gehandeld.

Klager stelt dat jegens hem bijzondere bevoegdheden zijn ingezet. De afdeling klachtbehandeling heeft geen aanwijzingen gevonden die duiden op onrechtmatig dan wel onbehoorlijk handelen van de MIVD jegens klager in het licht van deze klacht.

De klacht is in zoverre ongegrond.

Klager stelt daarnaast een aantal keer een verzoek tot inzage in zijn personeelsdossier heeft gedaan. Uit het gegeven dat klager niet op diens standplaats werkzaam was, viel af te leiden dat hij geen digitaal inzicht kon verkrijgen in diens personeelsdossier. Van de MIVD had verwacht mogen worden dat zij klager vlotter en meer proactief hadden kunnen bedienen, bijvoorbeeld

² Raadpleegbaar via www.nationaleombudsman.nl/folders-en-brochures/behoorlijkheidswijzer.

door zelf met klager contact op te nemen om een datum af te stemmen om hem diens personeelsdossier op te sturen.

Van de MIVD had in de eerste plaats een meer voortvarend optreden mogen worden verwacht. De afdeling klachtbehandeling beoordeelt het handelen van de MIVD met betrekking tot het verstekken van het personeelsdossier als niet behoorlijk, vanwege strijd met de behoorlijkheidsnorm van voortvarendheid.

De klacht is voor wat betreft de inzage in het personeelsdossier gegrond.

Lopende het onderzoek van de afdeling klachtbehandeling is het personeelsdossier alsnog aan klager toegestuurd. Volgens klager is het personeelsdossier dat aan hem is toegestuurd niet compleet, volgens de MIVD is niet duidelijk welk deel volgens klager ontbreekt. Nu het toegestuurde personeelsdossier volgens klager incompleet is, beveelt de afdeling klachtbehandeling aan dat de MIVD rechtstreeks met klager in contact treedt om te bezien of er sprake is van ontbrekende stukken in het dossier en zo ja, hoe deze stukken alsnog aan klager kunnen worden verstrekt.

Oordeel van de afdeling klachtbehandeling van de CTIVD

De afdeling klachtbehandeling is van oordeel dat:

- De MIVD behoorlijk heeft gehandeld voor wat betreft de vermeende inzet van bijzondere bevoegdheden jegens klager, en
- De MIVD onbehoorlijk heeft gehandeld ten aanzien van het verschaffen van inzage in het personeelsdossier van klager.

De afdeling klachtbehandeling beoordeelt de klacht daarmee als gedeeltelijk gegrond. De afdeling klachtbehandeling doet hierbij de aanbeveling om rechtstreeks met klager in contact te treden over het personeelsdossier, zodat kan worden bezien of er sprake is van ontbrekende stukken in het dossier en zo ja, hoe deze stukken alsnog aan klager kunnen worden verstrekt.

De afdeling klachtbehandeling van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, 10 november 2021,

mr. A. Stehouwer (voorzitter)

mr. H.C. Wiersinga

mr. A.M. Zwaneveld